

16 نکته در خرید و فروش سهام

(سرمايه گذار موفق)

برای سرمايه گذاری در بازار سهام و بورس باید نکات زیادی را رعایت کنیم تا دچار ضرر و زیان نگردیم موارد زیر از جمله آنها هستند توجه به نکات ذیل می تواند برای ما مفید بوده ، و ما را در رسیدن به اهداف مان یاری نماید:

۱. **انتخاب صنعت برتر:** در میان صنایع مختلف ، صنعتی را انتخاب کنیم که چشم انداز روشنی دارند . یعنی : اولاً در آینده بیشتر به آنها نیاز است . دوماً کمتر قابل تکثیرند . سوماً قابل واردات نیستند و کشورهای که از نظر صنعت جلوتر از ما هستند بیشتر و ارزانتر و بهتر تولید نمی کنند . در واقع اگر قرار باشد مسئله عضویت در WTO مطرح شود ما در آن صنایع مزیت داریم . (فرضاً در مقابل صنعت ساختمان ، خودرو ، معدن ، قند و شکر ، سیمان ، ریسندگی و بافندگی ، کاغذ ، چرم ، فلزات اساسی، معدنی غیر فلزی ، رایانه ، داروئی ، مواد غذایی ، شیمیائی ، نفتی ، تجهیزات ، شوینده ، و غیره) بعضی نیاز به مصرف آنها کاهش می یابد ، بعضی ها قابل تکثیرند ، بعضی ها را دیگران بهتر و ارزانتر از ما تولید می کنند و در بعضی ما مزیت داریم.

۲. **از میان صنایع برتر سبد سهام انتخاب می کنیم:** سعی می کنیم در میان انواع صنعت ۴ تا ۵ صنعت برتر را انتخاب کنیم و در هر کدام با خرید یک سهم ۲۰ تا ۲۵ درصد سرمايه مان را سرمايه گذاری نمائیم تا ریسک سرمايه گذاری را پائین بیاوریم . فی المثل در معدن یک سهم ، در ساختمان یک سهم ، در رایانه یک سهم ، در پتروشیمی یک سهم ، و در داروئی یک سهم انتخاب می کنیم که اگر به هر دلیلی آن سهم دچار زیان شد یا نماد آن سهم در بورس بسته شد یا دچار صف فروش گشت و ما به نقدینگی نیازمند شدیم دچار مشکل نگردیم و اما چرا متوسط چهار تا پنج سهم برای اینکه اگر سرمايه را زیاد خرد و پراکنده کردیم مدیریت کمتری اعمال می گردد و جمع کردن سرمايه مشکل می شود.

۳. انتخاب شرکت برتر در میان یک صنعت: پس از گزینش چهار یا پنج ردیف صنعت برتر در داخل صنعت به سراغ شرکتی می‌رویم که میانگین بازدهی آن از بقیه بیشتر است و موارد ذیل را در نظر می‌گیریم.

۴. میزان نقد شوندگی سهم: سهمی را انتخاب می‌کنیم که میزان معاملات آن در روز زیاد است، زیاد می‌خرند و زیاد می‌فروشند، حجم معاملات شرکت، تعداد سهام معامله شده، دفعات معامله، تعداد خریدار، تعداد فروشنده، سوابق باز بودن نماد سهم اگر سهمی انتخاب کردیم که نقد شوندگی آن خوب نبود موقع فروش سهم دچار مشکل می‌گردیم. بعضا هم ممکن است شش ماه نماد آن بسته باشد. نقد شوندگی سهم مثل رتبه کنکور است در بورس ما معمولا رتبه یک تا ۵۰ خوب و ۵۰ تا ۱۰۰ قابل قبول است و بالاتر از ۱۰۰ ضعیف. لازم به یاد آوری است که رتبه نقد شوندگی سهام ثابت نیست و در یک دوره سه تا شش ماهه ممکن است تغییر کند بنابراین این نیاز است مرتب اطلاعات مان را به روز نگه داریم.

۵. میزان سهام شناور آزاد سهم: میزان سهامی است که دست سهامداران خرد یا بقولی دست مردم است. سهمی را انتخاب می‌کنیم که میزان سهام شناور آزاد آن بالای ده پانزده درصد باشد البته سهامی هم که میزان شناور آزاد سهم صد در صد باشد خیلی خوب نیست و خوب است که سهم دو سه سهامدار عمده داشته باشد سهم بدون سهامدار عمده مثل لیسانسه بدون پارتی در جامعه ماست. بدون حمایت می‌ماند و در گرفتن قراردادها هم خیلی موفق نیست.

۶. P/E سهم: یعنی نسبت سود پیش بینی شده سالانه به قیمت روز سهم. مثلا اگر قیمت سهمی امروز ۱۰۰ تومان است و سود پیش بینی شده سالانه سهم ۲۵ تومان است، ۱۰۰ تقسیم بر ۲۵ می‌شود ۴ می‌گوئیم P/E این سهم ۴ است P/E. در هر صنعتی با صنعت دیگر متفاوت است P/E سهام داخل یک صنعت را با هم مقایسه می‌کنیم اگر همه فاکتورهای چند سهم درون یک صنعت با هم برابر بود سهمی را انتخاب می‌کنیم که P/E پائین تری دارد، این به ما میگوید

که جو بازار از یک سهم بخصوص چه انتظاری دارد. میزان بالای این شاخص می تواند نشان دهنده این واقعیت باشد که سهامداران به آینده سهم خوش بینند و باور دارند که پیشرفت قابل ملاحظه ای خواهد داشت ، ضمن اینکه ریسک سهم نیز زیاد است . و P/E پائین نشان دهنده این است که این سهم رشد خود را کرده است ، یا سهامداران به آینده سهم خیلی اعتقاد ندارند ، ضمن اینکه ریسک این سهم زیاد نیست.

۷. **میزان پرداخت سود نقدی سهم** : هر شرکتی که پیشنهاد پرداخت سود نقدی بالاتری داشته باشد بهتر است . سعی کنید سهامی را انتخاب نمائید که پیشنهاد پرداخت سود نقدی بالاتر از ۸۰٪ دارند . البته ممکن است سهمی برای فریب سهامداران پیشنهاد ۱۰۰٪ تقسیم سود نقدی را مطرح نماید ولی در مجمع به وعده های خود عمل ننماید باید به عملکرد گذشته سهم نیز در انجام وعده های خود توجه نمائید.

۸. **سرمایه شرکت** : با توجه به شکل و موقعیت خاص بورس در کشور ما و دامنه نوسان ۲٪ و حجم مبنا سهام هایی که سرمایه کمتری دارند برای انتخاب مناسب ترند ضمن اینکه ریسک آنها بیشتر است .

۹. **برنامه طرح و توسعه شرکت** : آیا شرکت طرحی برای توسعه دارد یا خیر ؟ مسلما انتخاب شرکتی که برنامه توسعه و افزایش تولید و تنوع در تولید دارد به جای شرکتی که پروژه جدید و طرحی برای آینده ندارد بهترتر است. مخصوصا سرمایه گذاری که تصمیم به استمرار و ادامه سرمایه گذاری دارد حتما باید به این مطلب توجه کند.

۱۰. **ریسک سهم** : ریسک به معنای دلهره و ترس سهامدار از زیان در سهم است . معمولا بعضی از شرکتهای بدلیل عملکرد مدیریتی خوب سوابق درخشانی برای خود بوجود آورده اند ، این شرکتهای در قیمت سهم ، در EPS یا پیش بینی سود سهم ، در طرح های توسعه و افزایش سرمایه سهم ،

و در تعدیل مثبت و یا منفی سهم صادقانه عمل نموده ، و عملکرد آنها بمنظور دستکاری در قیمت سهم نیست و تمام تلاش خود را بکار می گیرند تا سهامداران دچار ضرر و زیان نگردند و اگر سوابق ده سال قبل آنها را مرور کنی رشد تدریجی بدون نوسان های شدید مثبت و منفی را می بینی . و بلعکس بعضی شرکتها که تعداد آنها در بورس ما کم هم نیست دستکاری در قیمت ، اعلام EPS های غیر واقعی ، تعدیل مثبت یا منفی های غیر واقعی به منظور متضرر ساختن سهامداران خرد و جمع کردن سهم و یا بالعکس فروش سهم و فرار از سهم است . بنابراین در میان سهام های یک صنعت سهمی را انتخاب می کنیم که ریسک آن کم باشد .

۱۱. **جوان بودن شرکت :** صنایع و شرکتها نیز همانند انسان مراحل را طی می کنند این مراحل شامل تولد ، رشد ، بلوغ ، و کهنسالی است در میان یک صنعت نیز فرضاً پتروشیمی را مثال بزنیم : سهم A با سرمایه کم و تاسیسات آن تازه نصب و راه اندازی شده فاز یک آن شروع بکار کرده و سود آن نیز زیاد نیست (P/E 10) ، سهم B فاز دو و سه آن نیز تکمیل شده سرمایه آن چند برابر اولی است ولی هنوز فاز چهار و پنج طرح و توسعه را دارد (P/E 9) سهم C طرح های آن تکمیل شده ولی از عمر تاسیسات آن بیش از ۱۵ سال نگذشته و نیروی انسانی آن نیز در وضعیت میانسالی هستند (P/E 8) سهم D در مرحله کهنسالی است کارخانه کار می کند ، جایی برای طرح و توسعه ندارد ، سرمایه آن بسیار زیاد و تاسیسات آن نیز فرسوده شده است و نیروی انسانی آن نیز اکثریت در مرز بازنشستگی است . (P/E 7) طبیعی است که الویت در انتخاب و خرید سهم بترتیب A ، B و در نهایت C است .

۱۲. **میزان رشد سود پیش بینی شده سهم:** شرکت هایی که EPS واقع بینانه اعلام می کنند و در طول سال بدلیل عملکرد مطلوب مرتب سود پیش بینی شده خود را تعدیل مثبت می

دهند و بالا می برند برای سرمایه گذاری مناسب ترند این موضوع را باید از سوابق شرکت ها فهمید.

۱۳. گزارش دوره ای سهم : شرکت ها موظف به ارائه گزارش بموقع عملکرد خود در دوره های سه ماهه ، شش ماهه ، نه ماهه ، و سالیانه هستند . سهمی را انتخاب می کنیم که در گزارش خود پیش بینی سود خود را پر کرده باشد . فی المثال در گزارش دوره سه ماهه ۲۵٪ ، شش ماهه ۵۰٪ ، و در گزارش ۹ ماهه ۷۵٪ سود پیش بینی شده خود را پر کرده باشد .

۱۴. کف قیمتی : هر سهمی را که مورد توجه قرار دهید یک سقف قیمتی دارد (حد اکثر قیمت سهم) و یک کف قیمتی (حداقل قیمت سهم) مثلا در حال حاضر کف هپکو ... و سقف آن است و قیمت سهم در این محدوده در نوسان است ، یا سایپا آذین کف آن و سقف آن است . برای وارد شدن به یک سهم حتما زمانی وارد سهم می شویم که در وضعیت کف قیمتی است . و این کف و سقف متناسب با زمان و وضعیت سهم و گزارش آن متغیر است و با تجربه بدست می آید .

۱۵. اخبار سیاسی اقتصادی : همواره به اخبار سیاسی اقتصادی داخلی و خارجی توجه داشته باشید . ممکن است گوش دادن به اخبار یا مطالعه روزنامه های اقتصادی وقت شما را بگیرد اما کمک بزرگی به شما خواهد کرد تا بتوانید در برخی موارد روند بازار را پیش بینی کنید و همینطور صنایع خاصی را مورد توجه قرار دهید . فی المثال تصمیم گیری دولت در زمینه نرخ تسهیلات بانکی باعث رشد یا کاهش قیمت سهام گروه بانکی و لیزینگ ها می گردد . یا آزاد کردن قیمت محصولات شیمیایی باعث تغییر قیمت سهام آن گروه می گردد ، یا خارج کردن شوینده ها از سبد حمایتی دولت باعث رشد سهام گروه شوینده می شود . بنابر این باید مرتب اطلاعات خود را به روز نمائید .

۱۶. مشورت گرفتن از افراد آگاه ، با تجربه و قابل اطمینان : چون بازار به آن اندازه ساده نیست که متاثر از یک یا چند عامل ساده باشد بلکه عوامل مختلف و متعدد و بعضا پیچیده و غیر

قابل پیش بینی و جود دارند که علاوه بر آن که خودشان به تنهایی یک فاکتور تاثیر گذارند، تعامل آنها با یکدیگر نیز نتایج متفاوتی را باعث می شود ، سعی نمائید فقط از افراد آگاه ، با تجربه و قابل اطمینان مشورت بگیرید و از افراد کم تجربه ، بی اطلاع ، یا سودجو مشورت ننمائید چرا که آنان استراتژی و اهداف و منافع خود را دنبال می نمایند و شما را به آن سو می کشانند . مشورت دادن آنان نیز ولو به غلط و در جهت زیان شما روی شما تاثیر گذار خواهد بود . سعی کنید در نهایت خود شما تصمیم بگیرید و کسی را مقصر زیان خود قلمداد ننمائید

